

Mål- och budgetskrivelse 2025-2027

Överförmyndarnämnden

Fastställd av överförmyndarnämnden
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2024-03-26
Gäller 2025-2027
Ärendenr ÖFN 2024/7
Version [1.0]

Mål- och budgetskrivelse 2025-2027

Innehåll

1. Övergripande beskrivning av nämndens uppdrag	2
1.1 Inledning	2
1.2 Överförmyndarnämndens uppdrag	2
2. Nuläge och förväntad utveckling samt bedömning av balans mellan uppdrag, mål och resurser 2025-2027	2
2.1 SOU 2021:36 Gode män och förvaltare – en översyn.....	3
2.1.1 Ett utökat beslutsansvar	3
2.1.2 Ökad informationsplikt.....	4
2.1.3 Övrigt.....	4
2.1.4 Sammanfattning	5
2.2 Kostnadsutveckling och budgetfrågor	5
2.2.1 Arvodenas storlek	5
2.2.2 Andelen arvoden och antal arvoden som betalas av regionen	6
2.2.3 Prisbasbeloppets utveckling	7
2.2.4 Ärendevolymen och dess demografiska sammansättning.....	7
2.2.5 Godmanskap för ensamkommande barn	7
2.2.6 Sammanfattning	8
3. Förslag till revidering av mål	8
4. Behov och prioriteringar av resurser 2025-2027	8
5. Bilagor.....	9
5.1 Bilaga 1 - Summering av förslag från SOU 2021:36 som bör kunna gå i ett snabbspår....	9
5.2 Bilaga 2 – Överförmyndarnämndens budget och utfall 2019-2023	10

1. Övergripande beskrivning av nämndens uppdrag

1.1 Inledning

Överförmyndarnämnden (nämnden) är sedan Regionfullmäktiges beslut RF § 7/2022 från februari 2022 undantagna från uppföljningsrapporter och möten enligt regionens fastställda uppföljningsprocess. Samma beslut gör gällande att nämnden, vid behov, kan äska om utökad budget och kallas till dialogmöten enligt Region Gotlands fastställda planeringsprocess.

Nämnden beslutade i mars 2022 (ÖFN § 15/2022) att det som då fortfarande hette strategisk plan och budget skulle skrivas om nämnden behöver äska medel eller behov finns att uppmärksamma regionens ledning på kommande strategiska förändringar avseende nämndens verksamhet.

Beslut om att anmäla sitt deltagande i planeringsprocessen för 2024-2026 fattades i december 2023 (ÖFN § 72/2022). Nämnden bedömde då att en skrivelse ska tas fram till kommande budgetprocess på grund av utvecklingen i frågan om den statliga utredning som har kommit att kallas ”ställföreträdarutredningen” (SOU 2021:36 Gode män och förvaltare - en översyn). Beroende på om, när och i vilken form förslagen i utredningen blir verklighet kan nämndens verksamhet komma att påverkas i olika stor utsträckning. Nämnden har bedömt att det är nödvändigt att så tidigt som möjligt informera regionledningen om de förändringarna, om än att beslut saknas i frågan, samt att lyfta det eventuella behovet om utökat personalbehov på kansliet så att regionledningen kan ta hänsyn till det för kommande planering.

Nämnden ser också en poäng i att, likt i fjolårets mål- och budgetskrivelse, informera om nämndens speciella budgetförhållanden.

1.2 Överförmyndarnämndens uppdrag

Nämndens huvuduppgift är att utöva tillsyn över förmynderskap, godmanskap och förvaltare till förordnade till medborgare i Region Gotland. Tillsynen ska garantera rätten åt personer som inte själva kan förvalta sin egendom, bevaka sin rätt eller sörja för sin person. Nämnden är också ansvarig för att engagera, rekrytera, utbilda och arvoda förmyndare, gode män och förvaltare till dessa uppdrag. Nämnden ansvarar även för att förordna och tillse gode man för ensamkommande barn.

Den mest arbetsintensiva delen av nämndens uppdrag är granskningen av ställföreträdarnas årsräkningar och redogörelser i vilka de redogör för hur det skött huvudmännens ekonomi och i övriga arbetat under året. Ca 700 årsräkningar granskas per år, i samband med det fattas också nämnden beslut om arvode till ställföreträdarna.

2. Nuläge och förväntad utveckling samt bedömning av balans mellan uppdrag, mål och resurser 2025-2027

Nuläget på nämnden avseende utförandet av sitt grunduppdrag är bra, stabilt och under ständig utveckling. Nämnden bedömer också att balansen mellan dess resurser och dess möjlighet till att utföra sitt uppdrag och att uppnå sina mål är bra. De senaste fyra åren har nämnden uppvisat stora ekonomiska överskott i verksamheten och under samma period

har nämnden kunnat flytta fram positionerna avseende digitalisering, granskning av ställföreträdares årsräkningar och utbildningar. Den har funnits utrymme att prioritera viktiga arbetsuppgifter, såsom årsräkningsgranskning, utan att göra för mycket avkall på annat. Nämnden har också arbetat mycket med verksamhetsutveckling och har tagit stora steg avseende detta. Det finns dock två frågor som behöver diskuteras särskilt då utvecklingen på dessa fronter ligger utanför nämndens kontroll men kan komma att påverka verksamheten på mer eller mindre omfattande sätt.

Det rör sig om förändringar i lagstiftningen, mer specifikt sådana som är hänförliga till SOU 2021:36 Gode män och förvaltare - en översyn, samt externa faktorer som kan komma att påverka nämndens budget negativt.

2.1 SOU 2021:36 Gode män och förvaltare – en översyn

Den 5 maj 2021 publicerades det som kom att kallas för ställföreträdarutredningen. Utredningens uppdrag syftade till att försöka säkerställa att de människor som är i behov av en ställföreträdare ska kunna lita på att de får den hjälp och det stöd de behöver. I uppdraget ingick att se över reglerna på området med syftet att de ska vara moderna och rättssäkra.¹ Efter publiceringen så har ingenting hänt med lagstiftningen. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har, tillsammans med bl. a föreningen Sveriges överförmyndare (FSÖ), dock fört löpande diskussioner med justitiedepartementet angående detta. Under hösten 2023 arbetade parterna fram en lista där några förslag ingick vilka bedömdes kunna ingå i ett så kallat snabbspår. Det saknas en tidsplan för när förslagen kan komma att implementeras men det har inte utslutits att vissa av förslagen kan komma att bli verklighet redan under 2024. Beroende på vilka förslag som genomförs, om de genomförs, kan nämndens verksamhet komma att åläggas en avsevärt större arbetsbörda utan att ha haft möjlighet att möta den med motsvarande förstärkning av arbetsstyrkan.

Kostnadsuträkningarna nedan är baserade på siffror från utredningen och SKR avseende hela Sverige. Dessa har sedan brutits ner till en summa per heltidsarbetande inom överförmyndarverksamheterna i hela Sverige och sedan anpassats efter lokala förutsättningar här på Gotland. Dessa siffror är en uppskattning och ska ses som ett slags riktmerke snarare än en prognos.

2.1.1 Ett utökat beslutsansvar

Den stora förändringen, i både kvalitativ och kvantitativ bemärkelse, handlar om att flytta över utrednings- och beslutsansvar för otvistiga godmanskap från tingsrätterna till överförmyndarna. Nämnden har förvisso en stor erfarenhet av dylika ärenden och fungerar, i praktiken, oftast som den utredande myndigheten då denne utreder alla godmanskap inför sitt eget yttrande till tingsrätten. Dock kommer det, med ansvarsöverflytten, att innebära att en hel del handläggning som idag görs hos rätten att hamna hos nämnden. Det rör sig dels om extra handpåläggning, avsevärt mycket mer extern kommunikation, ett större antal utskick och ett mer omfattande utredningsarbete förutom själva beslutsfattandet. Detta utöver det rekryteringsarbete som redan åligger nämnden. Runt 150 ärenden om året kommer att hamna under nämndens beslutsansvar.

Utredningen har beräknat att den här förändringen kommer att medföra ökade kostnader för överförmyndarna på uppskattningsvis 50 miljoner kronor årligen. SKR har i sin tur räk-

¹ Regeringen, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/05/sou-202136/>, hämtad 2024-03-11.

nat på att kostnaden snarare kommer bli 90 miljoner kronor. Utredningen har inte tagit med den ökade korrespondensen eller den ökade kommunikationen med enskilda och anhöriga i sin beräkning. För nämndens del så skulle införandet av förslaget innebära drygt 500 tkr i ökade personalkostnader.

2.1.2 Ökad informationsplikt

I förslaget till snabbspår står det att förslaget ska leda till tydligare och bättre information till huvudmannen samt att huvudmannens inställning eller förmodade inställning ska beaktas vid olika beslut.² I praktiken innebär det här cirka 5-600 extra utskick/e-post/telefon-samtal om året bara för att hantera handläggningen kring ställföreträdarnas årsräkningar. Medräknat övriga ärenden som sluträkningar, förteckningar, redogörelser, klagomål, uttagsansökningar mm bedömer nämnden att den ökade informationsplikten kommer att innebära en ökad extern kommunikation/korrespondens med över 50 % av den nuvarande nivån. Med tanke på att andelen huvudmän som har en registrerad e-post eller telefon hos nämnden så kommer också majoriteten av den kommunikationen ske per post.

Utredningen har beräknat att den här förändringen kommer att medföra ökade kostnader för överförmyndarna på uppskattningsvis 15 miljoner kronor årligen. SKR har i sin tur räknat på att kostnaden snarare kommer bli den dubbla då utredningen, enligt SKR, ska ha kraftigt underskattat tidsåtgången för att handlägga dylikt. Kostnadsuträkningen utgörs till största delen av ökade personalkostnader. För nämndens del så skulle införandet av förslaget innebära drygt 200 tkr i ökade personalkostnader.

2.1.3 Övrigt

Det föreligger också, förutom smärre förändringar i lagtexten utan större påverkan på verksamheten, bland annat ett förslag på att:

- införa krav på att ställföreträdarna ska lämna in en årsberättelse.
- förändra nomenklaturen från bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person till ekonomiska och personliga angelägenheter.
- stärka sekretessen avseende handlingar som nämnden förvarar.
- införa en skyldighet för nämnden att göra en åtalsanmälan till åklagare där fängelse är föreskriven påföljd.

Inget av de ovanstående kommer att innebära några större förändringar för nämnden om än att en förändring i nomenklaturen kommer att innebära ett initialt handläggnings- och utbildningsarbete. Det rör sig om drygt 700 ärenden som ska uppdateras och där nya registerutdrag över ställföreträdarskapen ska undertecknas och expedieras. Sedan ska ställföreträdare, huvudmän och andra myndigheter informeras och utbildas i den mån det behövs. Högre krav på ställföreträdarnas redovisning kommer också att medföra högre krav på nämndens granskning av den vilket kan komma att innebära en större arbetsbörda avseende granskningen och inhämtandet av dem.

2.1.4 Sammanfattning

Mycket är fortfarande osäkert avseende ställföreträdarutredningen och i skrivande stund är ingenting klart. Det är inte säkert att något av förslagen g men det troliga är att de, för ”snabbspåret”, utvalda förändringarna kommer att implementeras inom en relativt snar

² Se bilaga 1.

framtid. Om SKR:s beräkningar stämmer kommer det innebära en ökad arbetsbörda för nämndens kansli motsvarande en extra heltidstjänst. Men innan beslut är fattat föreligger inget behov av utökad arbetsstyrka varför nämnden inte kan motivera ett äskande i dagsläget. Bristen på förutsägbarhet och framförhållning i lagstiftarnas hantering av utredningen gör därför att nämnden står inför en diskrepans mellan genomförda förändringar och regionens plan- och budgetprocess. Oaktat om nämnden kommer tilldelas medel för en extra handläggare på kansliet eller ej så kommer ett äskande, i det fall förändringarna implementeras från och med årsskiftet 24/25, inte kunna hanteras av regionledningen förrän i april 2025. Beslut i frågan juni och slutligt besked först i november. Det innebär att kansliet kommer vara en heltidstjänst kort i förhållande till arbetsbördan i närmare ett års tid. Det är av vikt för nämnden att regionledningen är medveten om situationen och att, om ingen lösning kan nås, ett års underbemanning kommer ha negativa konsekvenser för verksamheten.

2.2 Kostnadsutveckling och budgetfrågor

Precis som nämnden flaggade för under 2023 så visade bokslutet för året ett rejält plus. 1 600 tkr plus landade slutresultatet på. Det var nästan en femtedel av nämndens tilldelade budget som inte nyttjades under 2023. Vid en första anblick framstår nämndens verksamhet som överbudgeterad och ett eventuellt behov av en utökning av arbetsstyrkan torde kunna finansieras med de redan tilldelade medlen.

Nämnden vill dock, sett till de senaste årens ekonomiska överskott, sätta budgeten i en relevant kontext och att göra regionledningen uppmärksam på de speciella förutsättningar som påverkar nämndens budget. Till exempel, om man blickar tillbaka till verksamhetsåret 2019, så ser man att nämndens budget för arvoden till ställföreträdare överstegs med 118 tkr. Det trots att budgeten för arvoderingen inte skiljs nämnvärt åt år från år. Nämnden har inte heller fått några större ramtillskott till arvoden bortsett från sedvanliga uppräknings sedan ett tillägg om 500 tkr inför 2019.³

Anledningarna till att det skiljer sig så drastiskt från år till år är många och gör nämndens verksamhet till en notoriskt svårprognostiserad sådan. Det på grund av att den största kostnaden (arvoden) påverkas i så stor utsträckning av sådant som ligger bortom nämndens omedelbara kontroll. Exempel som följer med en kort kommentar om hur nämnden förväntar sig de kommande årens utveckling inom respektive område.

2.2.1 Arvodenas storlek

Alla förordnade ställföreträdare har, enligt föräldrabalken (FB) 12 kap. 16 § rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Arvodena beslutas i enlighet med nämndens arvodesriktlinjer. Normalarvodena utgörs av en procentsats av prisbasbeloppet och kan, beroende på vilket arbete som avkrävts ställföreträdarna, variera i storlek. Nämndens kostnader för arvode är således i viss mån hänförligt till vad som under året pågår i huvudmännens vardagsliv. Det genomsnittliga arvodet för 2023 (uppdraget utfört 2022) var 9686 kronor. Hittills under 2024 (uppdraget utfört 2023) är det genomsnittliga arvodet 10 930 kronor.

³ Se bilaga 2.

Det utgår också milersättning á 25 kronor till de ställföreträdare som kör egen bil i sitt utförande av uppdraget. Den genomsnittliga kostnaden för milersättningen för uppdrag utförda under 2023 är 763 kronor eller ca 30 körda mil. Det är en ökning med drygt 300 kronor per uppdrag från året innan.

Förväntad utveckling

Nämndens arvodesriktlinjer är baserade på SKR:s cirkulär 18:7 *Arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män och förvaltare* och cirkulär 22:31 *Arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män och förvaltare med flera*. Överförmyndarnämnden har genomfört en översyn av sina arvodesriktlinjer som gäller för uppdrag utfört efter den 1 januari 2024. För uppdrag utfört innan den 1 januari 2024 så gäller ännu de gamla riktlinjerna. Arvodesnivåerna förväntas inte skjuta i höjden med de nya riktlinjerna men en viss justering uppåt har ägt rum vilket kommer att börja påverka nämndens resultat under 2024 i form av granskade sluträkningar mm. Den stora effekten av revideringen kommer att märkas under 2025 först. Det är också så att smärre förändringar i nivåerna kan ge relativt stora förändringar i en förhållandevis liten budget. Som exempel kan lyftas att bara höjningen för uppstartsarvode, som alla som åtar sig ett nytt uppdrag har rätt till, kan komma att kosta drygt 50 tkr eller en dryg procent av nämndens totala budget för arvoden.

Milersättningen höjdes också vid årsskiftet 22/23 och förväntas inte höjas mer inom den närmsta tiden. Nämnden följer dock skatteverkets riktlinjer i frågan och har ingen insyn i hur de resonerar. Kostnaden förväntas dock inte minska och den höjda nivån (från 18 kr och 50 öre till 25 kr) kommer under 2024 för första gången att påverka nämndens budget.

2.2.2 Andelen arvoden och antal arvoden som betalas av regionen

Enligt FB 12 kap. 16 § så ska ställföreträdarnas arvoden betalas av den enskilde själv om dennes beräknade inkomst under det år uppdraget utförts överstigit 2,65 gånger prisbasbeloppet eller om denne har tillgångar som överstiger 2 gånger prisbasbeloppet. Om den enskildes inkomster eller tillgångar understiger detta eller om det finns, andra, särskilda skäl för det så ska kommunen betala arvodet. Den enskildes kostnader för medicin och övrig sjukvård ska också dras av innan det avgörs vem som är betalningsansvarig för arvodet. För nämndens del innebär det att huvudmännens generella inkomstnivåer, inte sällan i sin tur påverkade av andra myndigheters beslut, är en central faktor vad gäller kostnaden för arvoden. För årsräkningarna som granskats hittills under 2024 har regionen betalat 41 % av arvoden vilket är en något högre andel än tidigare år. Även här kan små förändringar som inte går att förutse ge stora effekter på nämndens ekonomiska utfall.

Också frågan om hur många ställföreträdare som vill ha arvode är en faktor som påverkar. Ställföreträdarskapet är ett ideellt förtroendeuppdrag och ställföreträdarna får bara arvode i den utsträckning som de begär det. 74 % av ställföreträdarna angav 2022 och 2023 att de ville ha arvode. Samma siffra för innevarande år är 81 %. Den siffran förväntas dock sjunka något.

Förväntad utveckling

Förväntad utveckling är att siffrorna kommer att ligga stabilt kring de ovan nämnda nivåerna. Avseende frågan om hur många ställföreträdare som vill ha arvode eller ej så tycks det som om den andelen har ökat från förutvarande år även om den inte kommer att sluta på 81 %. Nämnden förväntar sig således ökade kostnader under 2024 på grund av detta. Det

ligger utanför nämndens makt att påverka situationen och nästkommande år kan andelen lika gärna ha sjunkit som höjts.

2.2.3 Prisbasbeloppets utveckling

Då nämndens arvoden utgörs av en varierande procentsats av prisbasbeloppet påverkas arvodesnivåerna mycket av förändringar i prisbasbeloppet. Den höjning som genomfördes mellan 22/23 med drygt 9 % kommer belasta nämndens budget för 2024 med ungefär 150 tkr.

Förväntad utveckling

Vid årsskiftet 23/24 höjdes prisbasbeloppet med 4 800 kronor (8,9 %). Den höjningen i sig självt, allt annat lika mellan 2023 och 2024, innebär en ökad kostnad på 175 tkr för nämnden. Nämnden förväntar sig således en ökad kostnad kommande år som är hänförligt till den höga höjningen av prisbasbeloppet.

2.2.4 Ärendevolymen och dess demografiska sammansättning

Ju fler aktiva godmans- och förvaltarärenden desto högre kostnad för nämnden. Andelen ärenden under nämndens tillsyn varierar ständigt över tid. Det har dock legat relativt stabilt på ca 700 ärenden under ett par års tid.⁴ Det rör sig om en varians om 10-20 ärenden mer eller mindre från år till år.

Även huvudmännens demografiska sammansättning påverkar. Av de godmanskap i vilka arvode utgick för arbete nedlagt 2022 så betalade kommunen arvodet i 70 % av de ärenden i vilka huvudmannen var födda 1980 eller senare. Motsvarande siffra för de huvudmän som är födda 1979 och tidigare var 28 %.

Förväntad utveckling

Små variationer i antalet ärenden har en relativt stor påverkan på nämndens kostnader. Tjugo ärenden mer eller mindre kan, beroende bland annat på vilket åldersspann huvudmännen som försvunnit eller tillkommit tillhör, påverka nämndens ekonomiska utfall kraftigt. Det samhälleliga behovet av ställföreträdare är inte heller något som nämnden råår över. Förväntad utveckling är frågan är svår att svara på men nämnden förväntar sig inga omvälvande förändringar. De senaste fem har dock gruppen unga män med neuropsykiatriska funktionshinder ökat. Gotland har också en åldrande befolkning vilket kan komma att leda till en ökad ärendevolymer. Dessa är dock inte lika kostsamma för nämnden som de yngre huvudmännen. Vilka som i störst utsträckning kommer att behöva en ställföreträdare de kommande åren är idag inte möjligt att förutspå.

2.2.5 Godmanskap för ensamkommande barn

Antalet godmanskap för ensamkommande barn är en ständig osäkerhetsfaktor inom nämndens verksamhet. Hur många barn som kommer till Gotland och som är i behov av en god man ligger helt utanför nämndens påverkansfär. Omvärldsutvecklingen, riksdagsbeslut och migrationsverkets placeringar är tre av flera faktorer som snabbt kan påverka både nämndens budget och arbetsbörda. 2015 fanns det som mest drygt 250 ensamkommande barn under nämndens tillsyn. I dagsläget har nämnden endast sex aktiva ärenden under sin tillsyn.

⁴ Godmanskap enligt FB 11 kap. 4 § och förvaltarskap enligt FB 11 kap. 7 §.

Förväntad utveckling

Det finns inget i dagsläget som tyder på att antalet godmanskap för ensamkommande barn under nämndens tillsyn kommer att öka med några orimliga mängder. Dock är situationen i Ukraina en osäkerhetsfaktor som kan komma att påverka nämndens verksamhet. En plötslig ökning av antalet ensamkommande i behov av en god man skulle dock påverka nämndens budget snabbt och mycket. Snittarvodet för ett godmanskap för ensamkommande barn 2022 var ca 23 000 kronor och hela kostnaden för dessa ställföreträdarskap betalas av regionen.

2.2.6 Sammanfattning

Sammanfattningsvis så är nämndens nuläge stabilt och det råder en bra balans mellan tilldelade resurser och möjligheten att uppnå uppsatta mål och sköta sitt uppdrag på ett bra vis. Relativt små förändringar i medborgarnas behov av ställföreträdare, huvudmännens demografiska sammansättning eller hur många ställföreträdare som ett givet år väljer att ta ut skulle kunna skapa ett mer ansträngt ekonomiskt läge där möjligheterna att påverka faktiskt utfall är svårt att förutspå och påverka. Det i sin tur innebär att det överskott som nämnden uppvisar för 2023 och har uppvisat under åren före det är en osäker tillgång. Ett utökande av arbetsstyrkan med befintlig budget skulle därför försätta nämndens ekonomi i ett prekärt läge och snabbt kunna leda till att det goda ekonomiska läget ser betydligt dystrare ut.

3. Förslag till revidering av mål

Med hänvisning till att ingen utvärdering gjorts avseende måluppfyllelsen för de mål som nämnden och i förlängningen fullmäktige beslutade om för 2024 så kommer inte nämnden att revidera några av sina mål inför 2025.

4. Behov och prioriteringar av resurser 2025-2027

Nämnden bedömer att balansen mellan dess resurser och dess möjlighet att utföra sitt uppdrag och att uppnå sina mål under de kommande åren är bra. Förutsättningen är dock att tilldelad budget inte minskas inför verksamhetsåren 2025-2027 och att kansliets arbetsbörda inte ökar markant på grund av förändringar i lagstiftningen. Det med hänvisning till att nämnden går, likt samhället i övrigt, mot ökade kostnader beroende på externa faktorer. Men också till att samhällseliga faktorer, omöjliga för nämnden att påverka och notoriskt svåra att prognostisera, kan komma att ändras och belasta nämndens budget hårdare än vad som varit fallet under föregående år. Budgeten, som utan rätt kontext, kan se väl tilltagen ut kan således snabbt komma att kännas trång. Nämnden hoppas att regionledningen, med den här skrivelsen, har fått ett korrekt kontextualiserat perspektiv på verksamheten och en förståelse för den limboliknande position nämnden riskerar att hamna i om kraven ökar på en liten myndighet som saknar möjlighet att snabbt ordna resurser för att möta sådana krav. En position som nämnden kommer att hantera men inte utan att verksamheten kommer att påverkas.

5. Bilagor

5.1 Bilaga 1 - Summering av förslag från SOU 2021:36 som bör kunna gå i ett snabbspår

	Förslag	Kommentar
1	Genomför språkliga ändringar + teknikneutral handläggning	Rimligt att språkliga ändringar i en rad paragrafer bör kunna genomföras. Aktuella lagrum blir därmed enklare att läsa och mer begripliga. I samband med detta bör den nya lagtexten utformas teknikneutralt för att t.ex. en årsräkning ska kunna granskas och hanteras digitalt.
2	Inför sekretess för uppgifter om framtidsfullmakt	Det är rimligt att handlingar och uppgifter kring en framtidsfullmakt som förvaras hos myndigheter omfattas av sekretess.
3	Genomför förslag på tillägg i 16:7 FB om möjlighet att pröva men vid utlämning av handlingar till närstående.	Bristen på sekretess kan t.ex. leda till att skyddade personuppgifter röjs eller att den som orsakat förvaltarens skapet fortfarande kan få fullständig insyn i akten.
4	Ändrade begrepp. Gå från dagens <i>förvalta egendom, bevaka rätt och sörja för person</i> , till <i>ekonomiska angelägenheter och personliga angelägenheter</i> .	Samma begrepp som i framtidsfullmakt för att förtydliga uppdragen.
5	Ange i lagtext att mindre ingripande åtgärder ska vara prövade/uttömda innan det blir aktuellt med ett ställföreträdarskap.	En kodifiering av praxis (se t.ex. NJA 2022 s. 623) även om det dessvärre är nödvändigt. Godmanskap ska bara tillkomma om det i rättslig mening behövs.
6	För över icke tvistiga godmanskap från tingsrätt till överförmyndare vid anordnande, jämkning och upphörande.	Flertalet tingsrätter kämpar med mycket långa handläggningstider. Om ett ärende om godmanskap inleds hos överförmyndaren kan processen bli betydligt kortare. Tingsrättens roll renodlas på så sätt till att enbart hantera tvister gällande ställföreträdarskap.
7	Inför legal grund för att anställa ställföreträdare.	Professionella ställföreträdare är både nödvändigt och förekommer redan idag i vissa fall.
8	Förtydliga i lag att samtycke krävs för att få en god man (om hen kan ge samtycke) samt att godmanskapet ska upphöra då samtycke inte längre finns.	Flera godmanskap tillkommer utan uttryckligt samtycke samtidigt som flera godmanskap kvarstår trots att samtycke återkallats. Lagtexten behöver bli tydligare.
9	Huvudmannen i fokus. Tydligare och bättre information till huvudmannen samt att huvudmannens inställning eller förmodade inställning ska beaktas vid olika beslut. Huvudmannens medel ska kunna användas även till <i>välbefinnande i övrigt</i> .	Huvudmannen ska vara i fokus. Det behövs en lagreglering gällande begreppet "guldkant". Det behöver också på olika sätt tydliggöras att ställföreträdare ska utgå ifrån huvudmannen i sina beslut.
10	Tydligare information till huvudman och ställföreträdare innan anordnande av ställföreträdarskapet som ska dokumenteras.	Förändringen kommer medföra något färre uppdrag då det ibland finns felaktiga förväntningar på ett ställföreträdarskap. Bör kunna ge en bättre start på uppdraget och gör det lättare att följa upp ett ärende.
11	Inför krav på att en års/slutberättelse ska lämnas.	Det finns uppdrag där ställföreträdaren inte förvaltar någon egendom och det därför inte inkommer någon årsräkning. Med förslaget kommer det att finnas minst en handling i varje akt där ställföreträdaren redovisat vad som skett i uppdraget. Ersätter dagens "redogörelse" och ska kunna föreläggas med vite.
12	Överförmyndaren ska kunna ersätta faktiska kostnader upp till 2% av prisbasbeloppet utan underlag.	En administrativ lättnad för ställföreträdare och överförmyndare men det behöver anges i lag.
13	Överförmyndaren får en skyldighet att göra åtalsanmälan till åklagare vid brott där fängelse är föreskriven påföljd (inklusive hot mot ställföreträdare).	Det finns behov av tydlighet kring detta, inklusive om det förekommer hot mot ställföreträdare.
14	Inför tillägg i 16:10a FB om att även försäkringsbolag och inkassobolag ska lämna upplysningar till överförmyndaren.	Nödvändig förändring. Gäller särskilt barn som sätts i skuld eller där försäkringsmedel utbetalas eller placeras kopplat till ett försäkringsbolag.
15	Inför ordförandebeslut.	Det tar i vissa fall orimligt lång tid att entlediga en olämplig ställföreträdare eller att avgöra tveksamma beslut med mera.
16	Digitala framtidsfullmakter ska införas.	Utredningens förslag kan medföra att framtidsfullmakter kan få större genomslag och gynna digitalisering inom området.

5.2 Bilaga 2 – Överförmyndarnämndens budget och utfall 2019-2023

	Helår 2019 (tkr)		
	Årsbudget	Utfall	Avvikelse
Nämnd	331	264	67
Kansli	2 755	2 636	119
Ställföreträdare	4 286	4 404	-118
Summa	7 372	7 303	69
Ensamkom. barn			
-Intäkter	0	200	200
-Kostnader	0	288	-288
Summa	0	-88	-88
Totalt ÖFN	7 372	7 391	-19

	Helår 2020 (tkr)		
	Årsbudget	Utfall	Avvikelse
Nämnd	337	159	178
Kansli	2 815	2 694	121
Ställföreträdare	4 377	3 919	458
Summa	7 529	6 772	757
Ensamkom. barn			
-Intäkter	0	120	120
-Kostnader	0	160	-160
Summa	0	-40	-40
Totalt ÖFN	7 529	6 812	717

	Helår 2021 (tkr)		
	Årsbudget	Utfall	Avvikelse
Nämnd	344	166	178
Kansli	2 887	3 108	-221
Ställföreträdare	4 497	3 630	867
Summa	7 728	6 904	824
Ensamkom. barn			
-Intäkter	0	120	120
-Kostnader	0	140	-140
Summa	0	-20	-20
Totalt ÖFN	7 728	6 924	804

	Helår 2022 (tkr)		
	Årsbudget	Utfall	Avvikelse
Nämnd	350	213	137
Kansli	3 639	3 368	271
Ställföreträdare	4 525	3 637	888
Summa	8 514	7 218	1 296
Ensamkom. barn			
-Intäkter	0	280	280
-Kostnader	0	-108	-108
Summa	0	172	172
Totalt ÖFN	8 514	7 046	1 468

	Helår 2023 (tkr)		
	Årsbudget	Utfall	Avvikelse
Nämnd	390	319	71
Kansli	3 727	3 648	79
Ställföreträdare	4 589	3 076	1 513
Summa	8 706	7 043	1 663
Ensamkom. barn			
-Intäkter	0	80	80
-Kostnader	0	143	-143
Summa	0	-63	-63
Totalt ÖFN	8 706	7 106	1600